

Gdańsk, 29 lipca 2022

dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka, prof. UG

Instytut Psychologii, Uniwersytet Gdański

**OCENA OSIĄGNIĘĆ DR SYLWII Bedyńskiej W POSTĘPOWANIU O NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO NAUK
SPOŁECZNYCH W DYSCYPLINIE PSYCHOLOGIA
NA SWPS UNIWERSYTECIE HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNYM**

Moją recenzję oparłam o kryteria określone w art. 219 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i zawieram w niej następujące części:

1. Informacje wstępne o Habilitantce: Jej wykształceniu, zatrudnieniu i materiale przedłożonym do oceny 2
2. Recenzja i ocena osiągnięcia naukowego, o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.....3
3. Recenzja i ocena aktywności naukowej, o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.....7
4. Konkluzja końcowa.....9

I. INFORMACJE WSTĘPNE O HABILITANTCE: JEJ WYKSZTAŁCENIU, ZATRUDNIENIU I MATERIALE PRZEDŁOŻONYM DO OCENY:

HABILITANTKA

Dr Sylwia Bedyńska uzyskała tytuł magistra w Uniwersytecie Warszawskim w 1999 oraz tytuł naukowy doktora w dziedzinie nauk humanistycznych na Wydziale Psychologii w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej (obecnie: SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny) w oparciu o dysertację pt: *Wpływ negatywnych stereotypów o zdolnościach intelektualnych na procesy rozumowania i funkcjonowanie pamięci operacyjnej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab Grzegorza Sędką. Od 2004 roku jest zatrudniona na stanowisku adiunktki/ starszej wykładowczyni w SWPS Uniwersytecie Humanistyczno-Społecznym w Warszawie oraz pełni obowiązki kierowniczk Katedry Metodologii Badań Psychologicznych na Wydziale Psychologii (od 2015). Dr Sylwia Bedyńska pełniła również funkcję Dyrektorki Instytutu Podstaw Psychologii (2015-2019), oraz wcześniej zastępczyni Dyrektora Instytutu Psychologii Ogólnej (2010-2015) i zastępczyni Dyrektora Instytutu Psychologii Społecznej (2005-2010). Dodatkowo w okresie od października do grudnia 2010 zajmowała stanowisko Badaczki w Zakładzie Ergonomii w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy - Instytut Badawczy oraz była zatrudniona na etacie adiunktki (wcześniej asystentki) w Instytucie Psychologii Polskiej Akademii Nauk (w okresie 2000-2010). Tym samym warunki formalne określone w art. 219 ust. 1 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zostały spełnione – Habilitantka posiada stopień doktora oraz wykazała się aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni. Habilitantka nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W recenzji oceniam, czy zgłoszone osiągnięcie stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii, a aktywność naukowa jest istotna (zgodnie z – odpowiednio – pkt 2 i 3 ust. 1 art. 219 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

MATERIAŁ PRZEDŁOŻONY DO OCENY

Pisząc niniejszą recenzję i ocenę oparłam się na:

1. Materiałach przekazanych przez SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie.

W szczególności były to:

1.1. Wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój psychologii

1.2. Autoreferat przygotowany przez Habilitantkę

1.3. Zestaw ośmiu artykułów składających się na osiągnięcie naukowe

1.4. Zestaw oświadczeń o wkładzie współautorów w zgłoszone publikacje

2. Materiały ogólnie dostępne w internecie oraz elektroniczne zasoby bibliotek, w których uzyskałam dostęp do wybranych dodatkowych artykułów napisanych przez Habilitantkę.

OSIĄGNIĘCIE

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dr Sylwia Bedyńska przedstawiła cykl ośmiu publikacji powiązanych tematycznie pt.

Długofalowe konsekwencje zagrożenia stereotypem oraz ich mechanizmy: pośrednicząca rola bezradności intelektualnej oraz wypalenia zawodowego. W skład cyklu wchodzi następujące artykuły:

1. Bedyńska, S., Rycielski, P., & Jabłońska, M. (2021). Measuring Stereotype Threat at Math and Language Arts in Secondary School: Validation of a Questionnaire. *Frontiers in Psychology, 12*:553964. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.553964>
2. Bedyńska, S., Krejtz, I., Rycielski P., & Sedek, G. (2020b). Stereotype threat as antecedent to domain identification and achievement in language arts in boys: a cross-sectional study. *Social Psychology of Education, 23*(3), 755-771. doi: 10.1007/s11218-020-09557-z
3. Bedyńska, S., Krejtz, I., Rycielski, P., Sedek, G. (2020a). Stereotype threat is linked to language achievement and domain identification in young males: Working memory and intellectual helplessness as mediators. *Psychology in The Schools, 57*(9), 1331-1346. <https://doi.org/10.1002/pits.22413>
4. Bedyńska, S., Krejtz, I., & Sedek, G. (2019). Chronic stereotype threat and mathematical achievement in age cohorts of secondary school girls: mediational role of working memory, and intellectual helplessness. *Social Psychology of Education, 22*(2), 321-335, doi: 10.1007/s11218-019-09478-6
5. Bedyńska, S., Krejtz, I. & Sedek, G. (2018). Chronic Stereotype Threat is Associated With Mathematical Achievement on Representative Sample of Secondary Schoolgirls: The Role of Gender Identification, Working Memory, and Intellectual Helplessness. *Frontiers in Psychology, 9*:428. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00428
6. Bedyńska, S. & Rycielski, P. (2016). Zagrożenie stereotypem i bezradność intelektualna a oceny szkolne dziewcząt z matematyki. *Edukacja, 1* (136), 102-113.
7. Bedyńska, S., Żołnierczyk-Zreda, D. (2015). Stereotype threat as a determinant of burnout or work engagement. Mediating role of positive and negative emotions. *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics 21* (1),1-8. DOI: 10.1080/10803548.2015.1017939
8. Bedyńska, S. (2013). Długofalowe skutki zagrożenia stereotypem. Moderacyjna rola identyfikacji z własną grupą i dziedzina. *Studia Psychologiczne, 51* (3), 53-62 DOI: 10.2478/v10167-010-0071-5

II. OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

(art.219 ust. 1 pkt. 2 "Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" z dnia 20 lipca 2018 r.)

Przedstawione przez habilitantkę osiągnięcie naukowe stanowi cykl ośmiu artykułów, w których Habilitantka jest pierwszą Autorką i które w sposób spójny opisują wyniki świetne zaplanowanych i przeprowadzonych badań korelacyjnych. Sześć z zaprezentowanych publikacji znajduje się na liście JCR, a dwie stanowią publikacje wydane w czasopiśmie polskojęzycznych. Zaprezentowane prace skupiają się wokół tematyki ważnej zarówno naukowo, jak i społecznie – mianowicie mechanizmów wyjaśniających konsekwencje zagrożenia stereotypem dla uczniów i uczennic za pomocą dwóch zmiennych pośredniczących: efektywności pamięci roboczej i bezradności intelektualnej, łączących długotrwałe doświadczenie zagrożenia stereotypem z jego negatywnymi konsekwencjami, takimi jak niższe osiągnięcia szkolne oraz zanik identyfikacji ze stereotypizowaną dziedzina.

Prace wchodzące w skład osiągnięcia naukowego analizują poznawczy mechanizm zagrożenia stereotypem, który zgodnie z ogólnie przyjętą w literaturze definicją Steele'a i Aronsona (1995) rozumiany jest jako lęk przed potwierdzeniem negatywnego stereotypu dotyczącego własnej grupy lub bycia stereotypizowanym przez innych. W swojej pracy naukowej Habilitantka skupia się głównie na zjawisku chronicznego zagrożenia stereotypem analizując konsekwencje powtarzających się doświadczeń zagrożenia stereotypem w dwóch (co uważam za dużą zaletę prowadzonych badań) obszarach zadaniowej działalności jednostki – w środowisku szkolnym (dotyczy siedmiu artykułów ujętych w dziele) oraz w środowisku pracy (dotyczy jednego z artykułów ujętego w dziele).

Zdecydowanym walorem prowadzonych badań jest ich spójność, ciągłość i replikowalność – badane modele są testowane w dwóch grupach: w grupie defaworyzowanej (dziewczęta/kobiety) w środowisku szkolnym i zawodowym i w grupie faworyzowanej (chłopcy) w środowisku szkolnym. Większość dotychczasowych badań nad mechanizmami wyjaśniającymi zagrożenie stereotypem było skupionych głównie wokół skutków dla osiągnięć i wyników uzyskiwanych przez grupy defaworyzowane – kobiety i mniejszości etniczne, zatem zwrócenie uwagi na negatywne skutki zagrożenia stereotypem dla chłopców uważam za ważny i najciekawszy wkład Habilitantki w nurt badawczy związany ze społeczną psychologią edukacji. Prowadzenie badań nad zagrożeniem stereotypem wśród chłopców jest szczególnie ważne w kontekście najnowszych alarmujących danych światowych wskazujących na istotną lukę płciową w umiejętności czytania ze zrozumieniem zaobserwowanej w badaniach PISA (Programme for International Student Assessment) – różnice na niekorzyść chłopców w umiejętności czytania są większe niż luka płciowa na niekorzyść dziewcząt w matematyce, o czym Habilitantka pisze w jednym z artykułów zawartych w dziele (Bedyńska i in. 2018, *Social Psychology of Education*). Z kolei w pierwszym w kolejności artykule w prezentowanym cyklu (Bedyńska i in., 2021, *Frontiers in Psychology*) Habilitantka dokonała ważnej analizy konsekwencji powtarzających się doświadczeń zagrożenia stereotypem w sytuacji szkolnej w postaci niższych osiągnięć szkolnych chłopców na języku polskim oraz dla ich identyfikacji z dziedziną. Uzyskane wyniki wskazują, że chłopcy charakteryzują się wyższym poziomem zagrożenia stereotypem na języku polskim niż dziewczynki na matematyce. W kolejnych badaniach (Bedyńska i in., 2020a, *Psychology in the Schools*) wykazano również, że jedynie dla chłopców silnie zidentyfikowanych z własną płcią zagrożenie stereotypem wiązało się z niższymi osiągnięciami na języku polskim i niższą identyfikacją ze stereotypizowaną dziedziną. Okazuje się także, że model, w którym pośredniczącą zmienną jest efektywność pamięci roboczej, ma większą siłę przewidywania osiągnięć językowych wśród młodszych chłopców, a przestaje być istotny w starszej grupie wiekowej (wyniki opisywane w Bedyńska i in., 2020b, *Social Psychology of Education*). Co więcej, to identyfikacja ze stereotypizowaną dziedziną u chłopców jest determinowana jedynie przez poziom bezradności intelektualnej, a nie przez pamięć roboczą. Wyniki te wskazują zatem, że to sytuacyjna aktywizacja negatywnego stereotypu, a nie stałe czynniki, odpowiadają za niższe osiągnięcia szkolne.

Podsumowując ten wątek badawczy w przedstawionym dziele chciałabym podkreślić, iż wciąż istnieje duża luka w literaturze w zakresie badań nad konsekwencjami stereotypów płciowych dla osiągnięć szkolnych chłopców i z pewnością te wątki badawcze wymagają dalszych eksploracji i analiz. Badania realizowane przez Habilitantkę z pewnością pomagają tę lukę wypełnić. Dzięki nim możliwe będzie poznanie czynników związanych z niższymi osiągnięciami chłopców na języku polskim, a w dalszym etapie, stworzenie interwencji

przeciwdziałającym konsekwencjom zagrożenia stereotypu wśród chłopców. Z drugiej strony brakuje mi w dokonaniu Habilitantki publikacji (nawet teoretycznej), która w bardziej bezpośredni sposób mogłaby stanowić próbę porównania (potencjalnie) odmiennych mechanizmów działających w sytuacji chronicznego zagrożenia stereotypem u chłopców i dziewcząt, również uwzględniając potencjalne różnice w postrzeganym statusie i subiektywnej wartości zdolności matematycznych i językowych dla jednostki.

Prezentowane dzieło ma również dużą wartość aplikacyjną nie tylko widoczną w tym, iż uzyskane przez Habilitantkę rezultaty mogą być wykorzystywane do przeciwdziałaniu występowaniu luk w osignięć w środowisku szkolnym czy zawodowym. Aplikacyjność dokonania jest również widoczna na poziomie użytych metod: efektem linii badań prowadzonych przez Habilitantkę jest także walidacja psychometryczna Skali Zagrożenia Stereotypem w Szkole (*STaS – Stereotype Threat at School*), która może być wykorzystywana w praktyce jako narzędzie przesiewowe, pozwalające na identyfikację uczniów i uczennic szczególnie narażonych na negatywne skutki zagrożenia stereotypem. To bardzo ważne narzędzie i jego upowszechnienie może także sprzyjać zwiększeniu liczby badań nad skutecznością planowanych interwencji redukujących odczuwane zagrożenie stereotypem wśród uczniów i uczennic – jest to kolejny obszar badań ciągle mało obecny w literaturze. Walidacja Skali Zagrożenia Stereotypem w Szkole została wykonana na bardzo dobrze dobranej i sporej próbie uczniów gimnazjum za pomocą znakomitej analizy psychometrycznej – udało się wykazać równoważność metryczną, jak i częściowo skalarną równoważność narzędzia. Z drugiej strony w artykule publikującym tę skalę (Bedyńska i in., 2021, *Frontiers in Psychology*) nie podjęto próby analizy związku między tą skalą a innymi skalami mierzącymi odczuwany stopień poczucia zagrożenia stereotypem – wykazanie, że wyniki w tej skali korelują z innymi (nawet wielowymiarowymi) miarami tego konstrukt z pewnością stanowiłoby mocny dowód na jego trafność. Kolejnym krokiem badawczym mogłoby być zastosowanie tej skali przez Habilitantkę w innym kontekście kulturowym, na przykład w wielonarodowym projekcie badawczym.

Drugim aplikacyjnym kontekstem badań Habilitantki jest środowisko pracy, gdzie analizuje skutki zagrożenia stereotypem dla zaniku identyfikacji z dziedziną pracy zawodowej, który z kolei może prowadzić do wypalenia zawodowego (Bedyńska et al. 2015, *Journal of Occupational Safety and Ergonomics*). Prowadzone przez Habilitantkę badania wskazują zatem na to, że przeciwdziałanie zagrożeniu stereotypem jest zatem ważnym wyzwaniem zarówno dla środowiska szkolnego, jak i w środowisku pracy. W większości swoich prac ujętych w dziele Habilitantka zwraca uwagę na ważność uzyskanych wyników do tworzenia interwencji, które służyłyby niwelowaniu negatywnego wpływ zagrożenia stereotypem na osiągnięcia szkolna czy zawodowe – jednak nie zawsze wskazuje dokładnie jakiego rodzaju interwencje mogłyby to być i jak badane mechanizmy mogłyby znaleźć w nich swoje zastosowanie. Szkoda, że Habilitantka nie dokonuje we wszystkich swoich artykułach tak dogłębnych refleksji jak w artykule Bedyńska i in. 2018, *Frontiers in Psychology* – gdzie konkluduje, że doświadczenie zagrożenia stereotypem prowadzi do zmian dla bezradności intelektualnej w sferze emocji i motywacji dziewcząt i ten właśnie mechanizm może być odpowiedzialny za zmianę osignięć i jest on analogiczny do mechanizmu działającego w depresji – to z kolei prowadzi do bardzo konkretnego i aplikacyjnego wniosku, iż techniki redukcji myśli depresyjnych mogą być inspiracją do wprowadzania analogicznych technik redukcji zagrożenia stereotypem.

Warto docenić również fakt, że w zaprezentowanej serii artykułów Habilitantka wykazuje, że zagrożenie stereotypem na matematyce jest związane z wyższym poziomem bezradności intelektualnej z tego przedmiotu i związek ten jest moderowany przez identyfikację z własną grupą oraz identyfikację z dziedziną. Zagrożenie stereotypem jest zatem powiązane z osiągnięciami szkolnymi z matematyki, ale jedynie u osób, które oceniały matematykę jako ważną oraz w mniejszym stopniu identyfikowały się z grupą własną – zatem ta grupa może być najbardziej narażona na negatywne skutki zagrożenia stereotypem. Habilitantka, w ślad za pracami zespołu Toni Schmader i in., 2008, w swoich badaniach testuje zatem model procesualny zagrożenia stereotypem, który w wyjaśnianiu efektów zagrożenia stereotypem koncentruje się na czynnikach poznawczych i emocjonalnych. Jej wkład w rozwój tego modelu jest autorski - poszerza model procesualny analizując go zarówno w kontekście niższych osiągnięć szkolnych uczniów i uczennic, jak i w kontekście zaniku identyfikacji z dziedziną.

Dodatkowym walorem testowanych modeli jest właśnie to, iż Habilitantka uwzględniła w nim identyfikację z własną grupą płciową jako istotny moderator opisywanych relacji w przypadku badań w środowisku szkolnym – tutaj w przyszłości pomocne byłoby odniesienie się do modelu socjalizacji płci autorstwa Tobin i in. (2010), w którym wyróżnia się trzy aspekty JA: grupa, JA i atrybuty przypisywane grupie. Model ten zakłada, że ludzie różnią się pod względem składu i siły związków między tymi trzema komponentami. Co więcej w świetle tego modelu związek między grupą a JA tworzy *tożsamość grupową* danej osoby, związek między grupą a atrybutami grupy określa *stereotypy danej osoby na temat grupy*, a dopiero związek między JA a atrybutami przypisywanymi grupie (a nie sama identyfikacja z grupą) wskazuje, czy *jednostka postrzega siebie przez pryzmat stereotypów*. Ten ostatni komponent może być kluczowy dla wychycenia momentu, w którym jednostka jest narażona na negatywne działanie stereotypów grupy własnej. Uwzględnienie tego modelu w przyszłych badaniach może wesprzeć stworzenie szerszego modelu teoretycznego bardziej dogłębnie analizującego rolę identyfikacji z płcią w odczuwaniu konsekwencji zagrożenia stereotypem wśród kobiet i mężczyzn.

Równie ciekawy uzyskany przez Habilitantkę wynik wskazuje na to, iż efekt pośredni oparty na mechanizmie poznawczym, angażującym efektywność pamięci roboczej, ma większą siłę przewidywania osiągnięć z języka polskiego w młodszej kohorcie wiekowej niż w starszej kohorcie. Siła efektu pośredniego poprzez bezradność intelektualną z języka polskiego zmienia się w kolejnych kohortach wiekowych, co prawdopodobnie potwierdza tezę o kumulatywnym charakterze tego mechanizmu – jednak by z większą pewnością mówić o tym należałoby przeprowadzić badania podłużne, których Habilitantka w swoich projektach badawczych nie prowadziła. Dodatkowo kolejnym ograniczeniem prowadzonych badań w ramach prezentowanego osiągnięcia naukowego jest fakt, że mamy do czynienia tylko z analizami korelacyjnymi - żaden z zaprezentowanych artykułów nie zawiera badań eksperymentalnych czy podłużnych, co ogranicza możliwości wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych na temat analizowanych konsekwencji zagrożenia stereotypem.

Kolejnym ograniczeniem prezentowanej przez Habilitantkę linii badawczej jest jej ograniczenie do jednego kontekstu kulturowego. Większość badań nad zjawiskiem zagrożenia stereotypem prowadzona była w kontekście kultur indywidualistycznych – głównie w USA, Wielkiej Brytanii czy Holandii, w których merytokracja jako wartość może być bardziej obecna w środowisku szkolnym niż w kontekście kultury kolektywistycznej. Może to być istotna zmienna na poziomie kraju, która ma szansę wyjaśnić nasilenie występowania zagrożenia

stereotypem w środowisku szkolnym (i zawodowym) – wiemy z innych badań, że wiara w merytokratyczne wartości w danym środowisku sprzyja występowaniu luki w osiągnięciach między grupami faworyzowanymi a defaworyzowanymi (por. Batruch, Autin, & Butera, 2019). Fakt, że Habilitantka prowadzi badania w kontekście polskim, bardziej kolektywistycznym niż większość kontekstów, w których prowadzone są badania nad zjawiskiem zagrożenia stereotypem pozostawia mnie z pewnym niedosytem – gdyby Habilitantka prowadziła badania w wielonarodowych zespołach to pozwoliłoby to być może na dokonanie porównań wielokulturowych i wyodrębnienie kontekstualnych czynników mających związek z występowaniem zagrożenia stereotypem w procesie edukacji. Pewną słabością zaprezentowanego osiągnięcia jest zatem to, że żadna z publikacji w nich zawarta nie została stworzona w wielonarodowym współautorstwie wspólnie ze współpracownikami z zagranicznych ośrodków badawczych również zajmującymi się tą tematyką.

Mam też ogólną uwagę do przeprowadzonych badań – wielkim ich walorem jest to, że w wielu pracach zawartych w dziele mamy do czynienia z licznymi próbami osób badanych, które zostały losowo i skrupulatnie dobrane – w jednym z artykułów mamy do czynienia z próbą składającą się z uczniów z aż 24 szkół średnich w Polsce – z wielu badań wiemy, że kontekst środowiska szkolnego w badaniu osiągnięć szkolnych jest bardzo ważny i stanowi istotne źródło informacji służących do budowania interwencji (m.in. Easterbrook i in. 2021). Czemu zatem Habilitantka nie przeprowadziła wielopoziomowej analizy by sprawdzić ewentualny efekt szkół na badane relacje między zmiennymi?

Podsumowując, w mojej opinii osiągnięcie naukowe przedstawione do recenzji przez dr Sylwię Bedyńską stanowi istotny wkład w rozwój psychologii i zawarte w nim publikacje tworzą spójny tematyczny cykl dotyczący ważnych i do tej pory nierozstrzygniętych problemów badawczych. Przede wszystkim warto zauważyć, że publikacje ujęte w osiągnięciu są opublikowane w ważnych czasopiśmie z dziedziny psychologii edukacji (*Social Psychology of Education* oraz *Psychology in The Schools*) oraz dwie publikacje mają otwarty dostęp i są opublikowane we *Frontiers in Psychology*. Dodatkowo Autorka zadbała o widoczność swoich wyników polskim środowisku naukowym publikując również w polskojęzycznych czasopiśmie (*Studia Psychologiczne* oraz *Edukacja*). Jest to szczególnie ważne ponieważ badania Habilitantki dotyczą istotnych kwestii badawczych umiejscowionych w kontekście polskiej edukacji i dzięki skutecznemu ich upowszechnieniu mogą stanowić lekturę ważną również dla praktyków systemu edukacji w Polsce oraz nauczycieli/nauczycielek. O tym, że dokonania Habilitantki mogą być ważne dla polskiego sektora edukacji świadczy fakt, iż jeden z artykułów naukowy zaprezentowany w ramach opisywanego wyżej osiągnięcia: Bedyńska i in. (2018), *Frontiers in Psychology* został nagrodzony jako najlepsza praca naukowa w obszarze badań edukacyjnych w 2019 roku przez Kapitułę Konkursu Edukacyjnej Fundacji im. Romana Czerneckiego w Warszawie.

3. RECENZJA I OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 3 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Dr Sylwia Bedyńska jest autorką 20 artykułów naukowych opublikowanych po uzyskaniu tytułu doktora | : dwanaście z nich jest anglojęzycznych i posiada wskaźnik IF, w czterech z dwudziestu wymienionych artykułów Habilitantka jest pierwszą autorką. Trzy artykuły zostały opublikowane przed uzyskaniem stopnia

doktora. Dodatkowo dr Sylwia Bedyńska w swoim dorobku posiada 19 rozdziałów w monografiach naukowych (Jedynie trzy są w języku angielskim), z czego w siedmiu z nich jest pierwszą Autorką. Napisała również jedną polskojęzyczną monografię naukową i jest współautorką 15 publikacji w podręcznikach akademickich.

W bazie Scopus obejmującej jedynie publikacje naukowe w języku angielskim dr Sylwia Bedyńska może pochwalić się naprawdę wysokim wskaźnikiem 245 cytowań bez autocytowań, natomiast uzyskany przez nią Indeks Hirsha wg bazy Scopus wynosi 10. Wskaźnik łącznego IF uwzględniającego wartości IF na rok 2021 wynosi 48,76, natomiast IF łączny z uwzględnieniem IF w roku opublikowania danej publikacji wynosi 22,42, co daje 1310 punktów ministerialnych łącznie wyłącznie za artykuły w czasopiśmie zgodnie z aktualną punktacją na rok 2021. Są to dane wskazujące o wysokiej aktywności naukowej Habilitantki.

Analizując dorobek naukowy dr Sylwii Bedyńskiej warto docenić publikacje ważne dla danej dziedziny psychologii ze względu na ich aplikacyjność – do takich pozycji zaliczam artykuł: Bedyńska, S. i Rycielski, P. (2016). Zagrożenie stereotypem i bezradność intelektualna a oceny szkolne dziewcząt z matematyki. *Edukacja*, 1 (136), 102-113, wprowadzający te istotne zagadnienia do psychologii edukacji w Polsce, jak i artykuł jej współautorstwa: Formanowicz M, Bedyńska S., Cisiak A., Braun F., Szczesny S. (2013). Side-effect of gender-fair language: How feminine job title influence the evaluation of female applicants. *European Journal of Social Psychology*. 43, 1, 62-71, DOI: 10.1002/ejsp.1924, który w świetnie zaprojektowanym badaniu testuje hipotezy dotyczące pozytywnych (albo w przypadku artykułu nie zawsze pozytywnych) konsekwencji stosowania feminatywów w języku.

Dr Sylwia Bedyńska brała udział w realizacji 17 grantów badawczych z czego w dziewięciu z nich pełniła funkcję kierowniczką, w pozostałych zaś była wykonawczynią. Sześć z wymienionych grantów stanowiło granty wewnętrzne Instytutu Psychologii SWPS, natomiast trzy z nich były finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki. Jedynie dwa z wymienionych przez Habilitantkę realizowanych grantów miało charakter projektów realizowanych przez większe konsorcja międzynarodowe badawcze, ale ich tematyka nie była bezpośrednio związana z dziełem wskazanym do recenzji przez Habilitantkę. Zatem w aktywności naukowej dr Sylwii Bedyńskiej zatem można zauważyć widoczny brak międzynarodowych projektów spójnych z jej obszarem zainteresowań badawczych realizowanych z innymi prominentnymi ośrodkami badawczymi zajmującymi się podobną tematyką. Dr Sylwia Bedyńska prowadzi naprawdę rzetelne badania naukowe i jej publikacje rozwijają społeczną psychologię rodzaju i edukacji. Zdecydowanie powinna być bardziej obecna na arenie międzynarodowej - z 37 wystąpień, które wymieniła w swoim wykazie osiągnięć jedynie 17 miało miejsce na konferencjach międzynarodowych, z czego większość stanowiły wystąpienia posterowe. Dr Bedyńska jedynie raz brała udział w pracach komitetu naukowego i organizacyjnego. Na dalszych etapach kariery Habilitantki polecam gorąco bardziej aktywny udział w prominentnych międzynarodowych konferencjach z psychologii społecznej, przewodzenie sesjom tematycznym, tworzenie międzynarodowych grup badawczych – dokonania i ekspertyza dr Sylwii Bedyńskiej z pewnością zasługują na większą obecność i widoczność w środowisku międzynarodowym.

Z drugiej strony międzynarodowe uznanie dla dr Sylwii Bedyńskiej stanowi fakt, że jest zapraszana do recenzowania artykułów w prestiżowych czasopiśmie takich jak *Journal of Psychology* czy *European Journal of Social Psychology*. Habilitantka jest także członkinią międzynarodowych stowarzyszeń – European Association of

Social Psychology i American Psychological Society. Z pewnością mniejszą obecność naukową Habilitantki na arenie międzynarodowej mogą rekompensować imponujące dokonania dydaktyczne takie jak stworzenie i przygotowanie serii podręczników statystycznych „Statystyczny Drogowskaz”, które są z powodzeniem wykorzystywane do nauki statystyki na studiach wyższych w zakresie nauk społecznych oraz jej imponujące osiągnięcia organizacyjne – od momentu uzyskania tytułu doktora dr Sylwia Bedyńska pełniła szereg ważnych (i z pewnością bardzo czasochłonnnych i angażujących) funkcji na różnych szczeblach struktury organizacyjnej uczelni.

4. KONKLUZJA KOŃCOWA

Podsumowując uważam, że dr Sylwia Bedyńska prowadzi działalność naukową, która nakreśla nowe i ważne społecznie obszary badawcze i możliwości rozwoju dyscypliny psychologia (szczególnie w zakresie społecznej psychologii rodzaju i psychologii edukacji), jej prace dostarczają rzetelnej i aplikacyjnej wiedzy. Dr Sylwia Bedyńska posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące istotny wkład w rozwój psychologii oraz wykazuje się aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni. Na podstawie przeprowadzonej powyżej analizy stwierdzam, że dorobek dr Sylwii Bedyńskiej, uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora, spełnia kryteria określone w art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W szczególności przedstawiony cykl artykułów stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii, a dr Sylwia Bedyńska wykazuje się istotną aktywnością naukową. Tym samym wnioskuję o dopuszczenie dr Sylwii Bedyńskiej do dalszych kroków postępowania habilitacyjnego.

Dodatkowa literatura cytowana w recenzji:

Batruch, A., Autin, F., Butera, F. (2019). The Paradoxical Role of Meritocratic Selection in the Perpetuation of Social Inequalities at School. In: Jetten, J., Peters, K. (eds) *The Social Psychology of Inequality*. Springer, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-28856-3_8

Easterbrook, M. J., Harris, P. R., & Sherman, D. K. (2021). Self-affirmation theory in educational contexts. *Journal of Social Issues*, 77(3), 683-701.

Tobin, D. D., Menon, M., Menon, M., Spatta, B. C., Hodges, E. V. E., & Perry, D. G. (2010). The Intrapyschics of gender: A model of self-socialization. *Psychological Review*, 117(2), 601–622. <https://doi.org/10.1037/a0018936>

Joanna - Benon

